

1. Prognózovanie finančno-ekonomickej situácie podniku

- ciele, štruktúra a obsah predikčnej analýzy
- charakteristika metód a oblastí ich použitia v nadväznosti na ich základné členenie
- aplikačné aspekty Indexu IN

Predikčné modely

1. Bankrotové modely
 - Altmanov index
 - Index dôveryhodnosti
 - Tafflerov model
 - Beermanová diskriminačná funkcia
2. Bonitné modely
 - Tamarinho model
 - Rýchly test (Kralickov Quicktest)
 - Multivariačná diskrim. analýza
 - Argentiniho model
 - Beaverov model, atď.
3. Normály tempa rastu

Úsilie včas rozpoznať rodia sa príčiny nestability v podnikovom organizme a predísť ich akútnemu štádiu, viedlo k vzniku osobitných metód finančnej analýzy = systémy včasného varovania.

Predikčné modely – systémy včasného varovania, patria medzi obľúbené disciplíny finančnej a ekonomickej analýzy vďaka myšlienke sústrediť celú analýzu firmu do 1 ukazovateľa. Sú určitým pokusom identifikovať úroveň finančného zdravia firmy na základe komplexnej charakteristiky a to nielen z hľadiska minulého a súčasného vývoja ale najmä z hľadiska budúceho vývoja. Možnosť prognózovať vývoj finančnej situácie P je založená na interpretácii výsledkov, ktoré firma v súčasnosti dosahuje.

Metód prognózovania finančnej situácie musia umožniť s primeranou spoľahlivosťou zaradiť firmu do kategórie prosperujúcich, resp. neprosperujúcich firiem. Najprv je potrebné identifikovať zdroje potrebných informácií. Väčšina z používaných metodík sa opiera o údaje prevzaté z účtovných závierok firiem. V účtovnej závierke firmy sa veľmi komprimovaným spôsobom zobrazuje celý reprodukčný proces firmy – jeho podmienky, priebeh a tiež výsledky. Údaje z účtovnej závierky vecne, časovo a formálne správne, objektívne a spoľahlivo tento proces odrážajú, čo je častokrát verifikované aj auditorom.

Bankrotové modely – odpovedajú na otázku, či P do nejakej doby zbankrotuje

Bonitné modely – odpovedajú na otázku, či P je dobrý alebo zlý – rating firmy na základe bodov.

Modely 1 a 2 boli po prvý krát použité v bankách. Tieto dva modely vychádzajú z rovnakého predpokladu, že vo firme niekoľko rokov pred bankrotom dochádza k istým odlišnostiam vo vývoji. Tieto modely majú veľa spoločného, obe skupiny modelov priradujú P určitý počet bodov.

Normály tempa rastu – sústava nerovností, ktoré hodnotia súčasnú situáciu v P, čo je či je dodržané normálne tempo rastu. Možno použiť pri spätnej analýze správnosti vypracovania dlhodobého alebo strednodobého plánu.

Metódy bodového hodnotenia

Pre metódy bodového hodnotenia je príznačné, že hodnoty zvolených finančných ukazovateľov sa transformujú na body pomocou bodových stupníc. Bodové stupnice sú spravidla určené expertnými metódami. Jednoduchý, resp. vážený súčet bodov je potom veličinou, na základe ktorej sa predikuje finančný vývoj firmy. V závislosti od konštrukcie bodovej stupnice sa v niektorých metodikách považuje za pozitívny čo najväčší počet dosiahnutých bodov, v iných, naopak, čo najmenší.

Bodový test

Ukazovateľ
Kvantitatívne
Kvalitatívne

Interval hodnôt

Body

(čím viac bodov tým lepšie)

Suma: 100

Tamariho –rizikový index

Tento postup použil aj M. Tamari. Ako dlhoročný skúsený bankový úradník dospel k záeru, že predikovať finančnú budúcnosť možno na základe 6 ukazovateľov:

- vlastný kapitál/cudzí kapitál – max 25b
- čistý zisk/ vlastný kapitál – max 25b
- (pohotovú prostriedky + ľahko realiz. aktíva)/ krátkodobý cudzí kapitál - 20 b
- vlastné N výroby/φ stav polovýrobov a HV ocenených vo vl. N – 10b
- čisté tržby/φ stav pohľadávok za odberateľmi – 10 b
- vlastné N/ čistý prevádzkový kapitál – max 10 b

pričom ich hodnoty ocenil bodmi podľa stupnice, ktorú zostavil na základe vlastných empirických poznatkov. Súčet bodov, ktorý firma získa za svoje ukazovatele, nazýva Tamari-rizikový index. Podľa hodnoty rizikového indexu rozdeľuje P do 3 kategórií:

$60 < T \leq 100$	stabilný
$31 < T < 60$	uspokojivý
$T \leq 30$	nestabilný

Rýchly test

V Západnej Európe sa veľmi frekventovane používa. Ide o metódu globálnu, rýchlo uskutočniteľnú, pretože pracuje len so 4 finančnými ukazovateľmi a jednoduchou bodovou stupnicou.

Ukazovateľ	Stupnica hodnotenia (známky)				
	Veľmi dobrý	Dobrá	Stredný	Zlý	Hrozba insolventnosti
VI/AKT	1	2	3	4	5
CF/T					
ROA					
Doba splácania dlhov					

Uvedená tabuľka zasluhuje pozornosť najmä z týchto aspektov:

- zahŕňa najdôležitejšie ukazovatele finančno-ekonomickej analýzy
- známkovanie je na základe skúsenosti nemeckých finančných analytikov

Najlepšie 4, Najhoršie 20

Nedostatok altmanovho modelu – celý ukazovateľ zakladá na 1 ukazovateli Z skóre

Altmanov index: $Z = 1,2a + 1,4b + 3,3c + 0,6d + 1,0e$

a – čistý pracovný kapitál / celkové aktíva

b – zisk po zdanení / celkové aktíva

c – zisk pred úrokmi a zdanením / celkové aktíva

d – trhovú cenu akcií / cudzie zdroje

e – tržby / celkové aktíva

Možno použiť len pre P – a. s., ktoré majú verejne obchodovateľné akcie. 3 a viac dobrý P.

Pravdepodobnosť skorého úpadku

1,8 a menej	veľmi vysoká
1,9 – 2,7	vysoká
2,8 – 2,9	možná
3 a viac	nepravdepodobná

Modifikovaný altmanov model

$IN = V1 \times A/CZ$

+ $V2 \times ZUD/U$

+ $V3 \times ZUD/AKT$

+ $V4 \times T/A$

+ $V5 \times OAKT/(KZ + KBU)$

- $V6 \times ZPL/T$

CZ – cudzie zdroje

ZUD – zisk pred úrokmi a zdanením

U - úroky

T - tržby

A - aktíva

OAKT – obežné aktíva

KBU – krátkodobé bankové úvery

ZPL – záväzky po lehote splatnosti

V1 – V6 – váhy

Normály tempa rastu

a) tokových veličín

$GZ > GTR > GM > GE > GP$

G – tempo rastu v %,
M – mzdy,

Z – zisk,
E – spotreba palív a energie,

TR – tržby z predaja vl. výrobkov a služieb,
P – počet pracovníkov

b) stavových veličín

$GSTRHIM > GHIM > GZAS$

STRHIM – stroje a zariadenia z HIM,

HIM – hmotný inv. majetok,

ZAS – zásoby

c) $ROE > ROA > \dot{U}M$

Hodnotenie podľa cieľov

→ ROE

- zaistenie budúcej konkurenčnej schopnosti P
- očakávaný ŽC výrobku na trhu
- čas a náklady na výskum a vývoj
- návratnosť investícií
- N na marketingovú činnosť
- Dostupnosť výrobných faktorov
- Ohlasy akcionárov
- Prístup odborov
- Ekologické dôsledky